

NEWS

OF THE NATIONAL ACADEMY OF SCIENCES OF THE REPUBLIC OF KAZAKHSTAN
SERIES OF SOCIAL AND HUMAN SCIENCES

ISSN 2224-5294

Volume 3, Number 307 (2016), 169 – 172

THE IMAGE OF THE WANDERER IN THE MODERN STORY

A.M. Akhmetova¹, N.Zh. Khudaibergenov²¹Junior Researcher at the Institute of Literature and Art named after M.O.Auevov;²Junior researcher at the Institute of Literature and Art after named M.O.Auevov,
PhD students 1 course KazNU after named al-Farabi**Keywords:** imaginative literature, story, writer, independence, plot, character, wanderer, idea, subject.**Abstract:** In this article the authors make analysis for Kultoleu Mukash's literary story: «In the days when I saw the USA» which was not previously as object of study. To analyze this article authors use comparison, scientific systematization and artistic techniques and try to reveal the image of the wanderer. Along with this there were considered the problems raised by the writer in the article which was published in the period of Independence. It was revealed ideological substantial features and the writer's new article quest on small genre.

ӘОЖ: 821.512.122-3

ҚАЗІРГІ ӘНГІМЕДЕГІ ҚАҢГЫБАС БЕЙНЕСІ

А.М.Ахметова¹, Н.Д. Худайбергенов²¹М.О. Әуезов атындағы Әдебиет және өнер институтының кіші ғылыми қызметкері, гуманитарлық ғылымдар магистрі;²М.О. Әуезов атындағы Әдебиет және өнер институты, әл-Фараби атындағы ҚазҰУ-дың 1-курс докторанты**Түйін сөздер:** көркем әдебиет, әңгіме, жазушы, тәуелсіздік, сюжет, кейіпкер, қаңғыбас, идея, тақырып.**Аннотация.** Бұл мақалада авторлар бұған дейін зерттеу объектісіне айналмаған жазушы Құлтөлеу Мұқаштың «АҚШ-қа «көз тиген» күндерде» әңгімесіне әдебиеттанулық талдаулар жасаған. Талдау барысында қолданылған салыстыру, ғылыми жүйелеу, көркемдік әдістер арқылы әңгімедегі қаңғыбастар бейнесін жан-жақты ашуға тырысқан. Сонымен қатар, тәуелсіздік кезеңде жарық көрген әңгіменің көтерген проблемасы, тақырыптық-идеялық ерекшеліктері ашылып, қаламгердің шағын жанрдағы көркемдік жаңашыл ізденістері қарастырылған.

Көркем әдебиет шынайы өмірді көркем образ арқылы бейнелеп, адамның жеке басына тән мінездерін, іс-әрекеттерін, қоғамдағы жекелеген оқиға, басқа да әлеуметтік жағдайларды суреттеп, баяндау арқылы өмірдегі аса маңызды заңдылықтарды ашып береді.

Өмірдің кез келген қас-қағым сәттері мен алуан түрлі қимыл-әрекеттер көркем шығарманың жазылуына негіз болуы мүмкін. Ең бастысы, сол туындыда адамның тұтас тұлғалы бейнесі көрініс табатындықтан, жазушы реалды өмірдегі нендей мәселеге болсын эстетикалық көзқарас тұрғысынан қарап, оны шығармада орын алатын нақтылы өмірлік жағдайларға орай баяндайды.

Осы орайда әңгіме ауаны қоғамдағы әлеуметтік-қоғамдық мәселелердің көркем шығармада көрініс табу мәселесіне ойыспақ. Яғни суреткер өз жанынан тудырған шығармасында жекелеген жағдайлар, сан түрлі адамның өмір-тағдыры арқылы қоғамдық заңдылықтардың, әлеуметтік құбылыстардың сырын ашып береді.

Бұл тұрғыдан алғанда ғалым Ж.Дәдебаевтың: «Әдеби шығарма өмір шындығынан туады. Өмір шындығынан өнер туындысын, көркем әдебиет үлгісін жасау – инемен құдық қазғандай қиын, тінті азапты еңбек», – деген пікірі өте маңызды [1.3].

Кеңестік Одақтан бөлініп, өз алдына ірге тепкен бүгінгі Егемен мемлекетте орын алып жатқан түрлі саяси, экономикалық, әлеуметтік оқиғалар, оны қазақ жұртының қабылдау реакциясы, қарым-қатынасы күнделікті БАҚ беттерінде жазылуда, кеңінен насихатталуда. Ал капиталдың алға шығып, заман ағымына сай түрленіп, өзгеріске ұшырап отыратын адами құндылықтар мәселесі қазіргі әдебиетте қалай көрініс табуда, қазіргі қоғамның ішкі мәнін, сырын ашатын, келбетін танытатын әдеби кейіпкердің типтік өзгешелігі, даралық сипаты қандай деген сауалдың көкейде бас көтерері анық.

Қазіргі жазылып жатқан әдеби шығармаларды екі бағытқа бөліп қарастыруға болатындай: бірі. халықтық дәстүр мен ұлттық бояуды сақтау немесе оны қайта жаңғырту болса, екінші, жаһандануға бет бұрып, әлемдік мәдениетті қолдау.

Дегенмен, әр жазушының өз заманын, қоғамын, адамын, әлеуметтік ортасын, даулы мәселелерін суреттеп, көрсетіп отыруы маңызды. Осы тұрғыдан алғанда қазіргі қазақ қоғамындағы ашық шындықты, адамзаттың әлеуметтік өміріне, психологиясына кері әсерін тигізетін әлеуметтік құбылыстарды баса көрсету жағы кемшін түсін жатқандай.

Осы орайда қазақ прозасында өзіндік қолтаңбасын қалыптастырған жазушы, Қазақстан Жастар одағы мен Қазақстан Журналистер одағының Баубек Бұлқышев атындағы сыйлықтың иегері Қ.Мұқаштың Қазақстан еліндегі әлеуметтік-қоғамдық, тұрмыстық мәселелерді негіз еткен «АҚШ-қа «көз тиген» күндерде» әңгімесін талдауға тырыстық. Бұл әңгіме автордың 2011 жылы жарық көрген «Боз жауын» аталатын кітабына енген.

Мақсатсыз елді кезіп жүретіндер (скиталец) бүгінде қоғамның бір бөлшегіне айналғаны рас. Тіпті, өткен ғасырдың 90-жылдарына таман тоқырау келіп, тобықтан тепкен кезде қоғамда үйсіз-күйсіз жүрген кезбелер, оның ішінде, қаракөз қазақтар саны бұрынғыдан да ұлғая түскендей. Үй-жайы, тұрақты мекені жоқ бұл бейбақтардың адами қалыптан азып, қоғамның күнделікті тіршілігінен тысқары қалып, толқыны қатты өмірдің көшіне ілесе алмай, күнделікті нәпақасын әркімге бір телміріп, жаз болса кез-келген жерге жата кетіп, қыс болса көпқабатты үйлердің астындағы жертелесін паналап, күн кешін жүрген қаңғыбастардың қатары соңғы кезде көбейе түскендей.

Көше кезіп, даланың адамына айналған қаңғыбастардың күнкөрісі, шынайы өмірі қандай?

Осы сауалдар Құлтөлеу Мұқаштың «АҚШ-қа «көз тиген» күндерде» әңгімесінің жазылуына да түрткі болса керек. Әңгіменің бір ерекшелігі, автор қаңғыбастардың дағдылы әрекеттеріне сыртай ғана куә болып жүрген көбіміздің біріміз сияқты емес, кезбелердің күнделікті тіршілігіне етене араласып, әрбірімен жеке-жеке тілдесіп, тіпті, айлар бойы нысанаға кейіпкерлерін арнайы зерттейді де. Шығарманың кей тұстарында автордың негізгі өмір туралы түйінді ойлары кейіпкер «Писатель» Төлегеннің көзқарасымен беріліп отырады.

«Боз жауын» әңгімелер жинағы алғаш жарық көргенде жазушы, «Дарын» мемлекеттік жастар сыйлығының лауреаты Айгүл Кемелбаева Қ.Мұқаштың осы әңгімесі жайында мынадай пікірін айтқан:

«АҚШ-қа «көз тиген» күндерде» – бомж тақырыбы. Зілдей сүреңсіз тақырыпқа жазылған қазақ әдебиетіндегі әңгімелерде авторлар көбінесе бетінен қалқиды» [2.11].

Шығарманың кейіпкерлері – ұрлық жасап, түрмеге түскендер мен жазықсыз жапа шегіп, өмірден түңілгендер, ішінде өмірге қарсы күресуге дәрменсіздік танытып, осы жолды «әдейі таңдап» алғандары да бар.

Әңгімедегі қаңғыбастардың өмірі Алматы қаласының көркін кіргізіп тұрған биік телемұнараның түбіндегі күресінде (қоқыс тастайтын жер) өтіп жатады.

Күресін «аборигендерінің серкесі» Володя Ковбой, отыз бес жас шамасындағы Саша-Швед, Жеңіс-Жеңя, Краля-Полина – барар жері, басар тауы қалмағаннан соң «Кормушка» аталатын күресінді паналауға мәжбүр болған «қоғам қалдықтары». Қоғам олардан біржола теріс айналғандай.

Бұлардың қатарында «отбасынан ажырап, қала орталығындағы үй-жай, бала-шағаны тастап Көктөбе жақтан пәтер жалдап тұрып жатқан» [3.43] Төлеген-Толя-Писатель де бар. «Писательдің» бұлардан айырмашылығы да сол – уақытша баспанасының бар болғандығы.

Кезбелердің тағдырлары да өзгелерден бөлек, дүниенің төрт бұрышынан жиналғандар, тіпті, арасында жоғары оқу орнын бітіріп, жұмыс істейтіндері де жоқ емес. Мәселен, серіктестерінің Төлегенге «Писатель» анықтауышын тіркестіріп атауы қызық. Көптиражды газетте жұмыс істеп, қолына қалам ұстайтынын білгеннен кейін Төлеген есімін Толяға айырбастап, «Писатель» деп айдар таққан.

Өзінің айтуы бойынша Володя Алтай жақтан келген, мамандығы да бар, түрмеге түскеннен кейін үйінен біржола безіп, Алматы шаһарынан бір-ақ шыққан. Жеңіс – ауган соғысына қатысқан қаланың жергілікті тұрғыны, Саша Балтықтың тумасы, техниканы жөндеудің де шебері. Жиырма бестегі Полина да техникумды аяқтаған орыс ұлты өкілінің бірі.

«Әлден уақытта бойын жинақтаған сақалды қалпақ:

– Тәрізі, бұл маңайға кейінде келгенсің-ау?! – деді темекісінің түтінін бұрк еткізіп. – Мұнда жүргеніме бес-алты жылдай болып қалды, бұрын-соңды көрмеген екем.

– Ө-ә! – дей салды.

– Біздің хал, міне... Еркін «құстармыз». Тоқ қала Ташкент қана емес... Тұрағымыз осы маң. Көптен бері «Көктөбенің кезбелеріміз» [3.47]. Әңгіменің негізгі желісі Володя Ковбой мен жазушы Төлегеннің осылай кездейсоқ, қоқыс төгуге шыққанда оны-мұны сөз етіп, танысуынан басталады.

Төлеген негізінен бұл «Кормушканың» тұрақты тұрғыны емес, қалаға ары-бері қатынап жүргенде осы күресінге соғып кетіп жүріп кезбелермен жиі араласа бастайды. Оны мұндай кезбелік өмір иелерінің арасына итермелеген себептері де жоқ емес.

«Шындығында, бұл оның «достан да, дұшпаннан да көңілі қайтып», қатты күйзеліп, торығып жүрген кезі-тіп. Адам баласына жан жылуы, әсіресе, осындайда керек. Ол да ел көшін, кеткен даладай құлазыған кеуденің жұбанышын сәл де болса осы орыннан тапқандай еді» [3.47]. Бұл бірінші себебі болса, екіншісі «... Жүрген жерінің бәрі тақырып. Аялдамада отырса да, көлік ішінде келе жатса да... жұрттың оқыс айтылған сөзі, шалт қимылының бәрінен табиғи рең тауып, адамның жан-дүниесінен сыр аулап, ойға батады. Кейде іштей маз болады, кейде қынжылады» [3.47]. Екінші цитатаның өзі жазушылық жолға түскен адамның әрекеті мен оның мамандығын өзге кәсіп иелерінен айқындап тұрғандай.

«Әдетте адасып жүрген бейбақтардың жолдары түйіскіш келмей ме?» [3.71]. Төлегенді бұл маңға тап қылған мүлде басқа нәрсе. Көбіміз білетіндей Төлеген нарықтық жүйенің көшіне ілесе алмай, түрлі қиындықтардың кесірінен іштей дертін ащы сумен тұншықтырып, күйігіменен арылам деп адами қалыптан шығып кеткен, адамдық қадір-қасиеті қалмаған қаңғыбастардың қатарынан емес. Өз ортасынан алыстаған адамның мұндай күйге түсу себебін сол кезеңнің әлеуметтік, психологиялық құбылыстарының кері әсер етуінен туындаған әлеуметтік дерт деп түсінгеніміз дұрыс.

Автор қазақ ұлты үшін қадірлі саналатын тектілік феноменінің мәніне терең бойлайды. Тек – адамның түп нәсілін, арғы атасын білдіретін тарихи ұғым.

Текті ғылыми тұрғыда генетика ілімі зерттеп, тірі ағзалардағы тұқымқуалаушылық пен өзгергіштік заңдылықтарын анықтайтыны белгілі. Шығармадағы күресін мүшелерінің «қызметін» реттестіріп отыратын Володя Ковбой өзінің осы қаңғыбастық жолға түсуін тұқымқуалаушылықпен байланыстырады. Бабасы да Австралиядағы орман қарақшыларының арасында жүріп өлген сияқты. Атасы болса шетелдік мемлекеттерді кезіп жүріп, ақыры Ресей мен Қазақстанға келуге бел бұған. Осында кенші болып істеп жүріп орыс қызымен танысады да, Володя некесіз өмірге келеді. Өз елінің, ұлтының тарихынан қол үзген, тамырсыз ағаш іспеттес, интеллектуалдық өсуіп тоқтатқан адамды тексіз деп сипаттайтын болсақ, Володяны да осы санатқа жатқызуға болады. Демек, оның мұндай әлеуметтік дертке шалдығуына оның тағдырына жазылған тексіздік тікелей әсер етуі мүмкін.

«Кормушканы» мекендеп жүрген ержыныстылармен бірге жиырма бес жастағы Полинаның тағдыры да адам аярлық, Қостанайдан келіп, орысшалық қыз қаңғыбастардың қатарына келіп қосылған. Өзін сүйген маскүнем жігіт компьютер клубтарының біріне ұрлыққа түсіп, алты жылға сотталып кеткеннен кейін одан біржола күдерін де үзеді.

Өңгімені оқып отырып, мынадай қызық жайтқа таң қаласыз.

«... Бұл (Төлеген – А.А., Н.Х.) келгелі Полина кілт өзгерді. Бұрынғыдай емес, тап-тұйнақтай таза жүреді. Далаға түнеуді де қойыпты. Күресіннен бірталай шалғайда тұратын таныстары бар дейді, сонда барып қонатын көрінеді [3.57]. Осылайша Төлегенді көрген сәттен бастап орыс қызының бойында бір өзгеріс пайда бола бастайды. Тура жолдан адасқандарға ақыл айтып, мораль оқу деген тым артық. Тыңдауға құлқы жоқ адамға айтқан ақылың ағып кеткен сумен тең. Адамды түзу жолға қайта салатын бойындағы өмірді жеңуге деген берік сенім ғана. Өзіне деген күшті сенімі болса саналы түрде бойындағы жаман әдеттерден арылып, әлсіздікке қарсы күресер күш жинап отырады.

Төлегеннің кездесуі де Полинаға психологиялық оң әсерін тигізеді. Алғаш көрген сәттен бастап, бойындағы әлдеқашан ащы су өлтіріп тастаған әйелге тән махаббат сезімдері қайта ояна бастайды.

«Білесің бе? Мен алғаш күресінде кездесетін күннің ертеңіне кетпекші едім. Тазаланып, жолға дайындалуым керек-тін. ...Сені көріп таңқалдым. Жолықтырған тағдыр шығар деп ем... Ал, сен ешқандай ыңғай бермейсің... Әлде ештеңені аңдамайсың ба? Бүгін кетер алдында кеңірек тілдесуге бекіндім. Өкіпбес үшін де... Қысқасы, қаласан осында қалар едім. Сенімді серік... Адал жар болу үшін... [3.68]. Бұл Полинаның Төлегенге Қостанайға кетер алдындағы айтқан сөзі еді. Төлеген ыңғай бермегеннен кейін Полина осы кеткеннен қайта оралмайды.

Өңгімеде тұқымымен «Ковбой» (Солтүстік Америкада көлікпен мал бағатын бақташыларды «ковбой» деп атайды) деген лақап атты иеленген Володя қаңғыбастық өмірін қазақ жерінде өткізіп, осы елден пана тауып (бабасынан бері қарай төрт ұрпақ алмасып қазақ жерінде өмір сүріп келе жатыр), ауасымен тыныстап, ас-суын ішіп жүрсе де ел тұрғындарына «түземдік» деп мұрнын шүйіре қарайды. Төлегенмен әңгіме арасында қазақтарды көзге ілмеушілік, менсінбеушілік сезімдерін де танытып алады.

«Сендер не білесіңдер! Жерлеріндегі кен орындарының көбін ашып берін кеткен кім?! Әрине, ағылшындар! Француздар немесе орыстар ғой деп пе едің?! ...Төлеген кезбе серіктесінің осындай пиғылын аңдағанда мұның ағылшын екеніне күмәні қалмайды. Отаршыл ағылшындардың ашкөз, тойымсыз, менмен, безбүйрек хәм қатыгез келетінін талай оқыған» [3.55].

«Өзінің келімсектігін ескермей түземдік атаулыға жиіркене қарайтын баяғы отаршыл еуропалықтардың» бір өкілі Володяның осы сөздерінен кейінгі айтылмай, сиырқұйымшақтанып кеткен түпкі ойын:

«Әйтеуір, ата-бабам қалай болғанда да осынау кең даланың бір пұшпағын иемденіп қалуы керек еді. Сонда да сендей қарақожалақтарды адам қатарына қосқан еуропалықтар. Сондықтан бізді пір тұтуларың керек! Ал, сендерді билеп-төстеп отыратын менің жүрісім мынау!» деген қисынсыз астамшылық қой» [3.55] – деген Төлегеннің монолога дәл байқатады.

«АҚШ-қа көз тиген күндерде» деген әңгіменің атауы да ерекше назар аудартады.

Қ.Мұқаштың бұл әңгімесінің өзге шығармаларынан ерекшелігі де сол Қазақстандағы әлеуметтік проблеманы ғаламдық трагедиялы оқиғамен қабыстыра суреттеуінде. Екі континент Ойға қонымды оқиғалар бір-бірімен қиысып, сәтті өрбіп жатады.

Осыдан он бес жыл бұрын, яғни 2001 жылдың 11 қыркүйегінде әлемді елең еткізген хәм үрейге бет алдырған оқиға әлем халқының есінен шыға қойған жоқ.

Террористер төрт ұшақты басып алып, екеуін Нью-Йорктегі Дүниежүзілік сауда орталығының ғимараттарына, үшіншісін Вирджиния штатындағы қорғаныс министрлігінің кеңсесі – Пентагонға бағыттап жарып, төртінші ұшақ Пенсильвания штатында құлаған-ды. Ресми мәліметтер бойынша терактіден қаза тапқан үш мыңға тарта адамды еске алу үшін АҚШ-та осы күн «Патриоттар күші» ретінде аталып өтеді [4].

Осынау дүниені дүр сілкіндірген оқиға Қазақстанда өмір сүріп жатқан күресін кезбелерін де бей-жай қалдырмапты.

«Бастапқыда, тінті, қансыраған қасқырдай аласұрып, жанын қоярға жер таппай кеткен-ді (Володя. – А.А., Н.Х.). Бұл «Мұнысы несі соншама?! Ағылшындық бүйрегіннің бұрғаны ма?» деп таңдай қаққан (Төлеген – А.А., Н.Х.).

Сол тұстағы пікірталастардың бірінде Жеңіс әскери «сауаттылығын» аңдатып:

– Әй, соны тағы бір ланды бастау үшін америкалықтардың өздері жарғызған жоқ па осы?! – деп сәуегейлік жасаған-ды.

– Жок-қ! – деді Володя үзілді-кесілді. – О не дегенің?! Құрама Штаттарға көз тиді! Басқа түк те емес! Көз тиді!» [3.56].

Әлем елдеріне үстемдік жүргізісі келетін ағылшындарға тән «ауру» жер бетінен орын таппай жүрген Володяда да бар. Оның ойынша, 18 ғасырдағы ағылшын өкіметі Австралияға қоныс аударған отандастарына тиісті қаржылай көмек көрсеткенде өзі де өзге елде, жат жерде қаңғыбастық өмірге тап болмас еді. Австралия да дәл бүгінгі Америка Құрама Штаттары сияқты алпауыт елге айналып, айдарынан жел есін тұрғанда Володя, тінті, жері кең, асты да, үсті де байлыққа толған қазақ еліне билікті өзі жүргізер ме еді... Бәріне өткен ғасырдағы ағылшындық өкімет кінәлі.

Жоғарыдағы Володя мен Жеңістің диалогы қазіргі күні дүниежүзінде орын алып жатқан лаңкестік әрекеттердің ар жағында АҚШ сияқты алпауыт «демократиялы» елдердің саяси ойындарды өздері ұйымдастыратынын да меңзеп тұр (тінті, өз еліндегі террорлық жарылыстарға да себепші болуы мүмкін).

Өмір сүру ортамызда қоғам мүшелері «бомждар – қоғамның қалдығы», «оларды қоғамнан аластату керек» десе, енді біреулері «тағдыр тәлкегіне түскен қорғансыздар, олардың мәселесін мемлекет болып қолға алу керек» дегенге келісетіндер де аз емес.

Әңгіме идеясы да жеке қасіреттің шеңберінен шығып, қоғамдық дертке айналған бомждардың кезбелік тағдырын дұрыс жолға бағыттап, түбегейлі өзгертуге болады деген авторлық пайымдауға негізделген. Бұл үшін, ең алдымен, оларға мемлекет, қоғам болып психологиялық, әлеуметтік көмек көрсетін, қоғамға қайта бейімдеу шаралары қолға алынуы тиіс.

Әңгіменің эпилогы кейіпкерлер өмірден өз орнын табады. Жеңіс пен Володя арақтан уланып, мәңгілік өмірге аттанса, қолы епті орыс жігіті Саша жеке пәтерге көшіп, өзіне лайықты жұмысқа орналасады. Писатель Төлеген қаланың орталығына ауысып, республикалық басылымдардың біріне қызметке орналасады. Ал Қосатанайға кеткен Полина ұшты-күйлі хабарсыз кетеді.

Қорыта келгенде, мақалада бұған дейін зерттеу объектісіне айналмаған талантты жазушы Құлтөлеу Мұқаштың «АҚШ-қа «көз тиген» күндерде» әңгімесінің жазылуына негіз болған қаңғыбастар бейнесіне әдеби талдаулар жасалып, әңгімедегі кезбелік өмірдің әлеуметтік-қоғамдық, психологиялық жан-жақты себептері ашылды. Сонымен қатар, адам жанының ішкі психологиясын ашу арқылы сана-сезім құбылыстарын суреттеудегі жазушылық шеберлік ізденістер сараланды. Қаңғыбастар образын сомдауда түрлі көркемдік әдіс-тәсілдерді қолдана отырып, қазіргі шағын жанрда жаңа бейне жасау арқылы бүгінгі өмірдің бүкіл болмысын, тыныс-тіршілігін толық танытуға талпынған қаламгер ізденістері айқындалды.

ӘДЕБИЕТ

- [1] Дәдебаев Ж. Жазушы еңбегі. – Алматы: Қазақ университеті, 2001. – 340 б.
- [2] Кемелбаева А. Алты кітап бір кеніш // Қазақ әдебиеті. – 2012. – №23. – 8 маусым. – Б. 11.
- [3] Мұқаш Қ. Боз жауын: Әңгімелер жинағы. – Астана: Профи Медиа, 2011. – 240 б.
- [4] <http://www.azattyq.org/content/news/26577379.html>
- [5] Нұрғалиев Р. Әдеби тұлға. Телағыс. Әдеби дәстүр мен әдеби даму: Монография. – Алматы: Жазушы, 1986. – 440 б.

REFERENCES

- [1] Da'debaev Zh. Zhazwshy' enhbegi. – Almaty': Qazaq wni'versi'eti, 2001. – 340 b.
- [2] Kemelbaeva A. Altı' kitap – bir kenish // Qazaq a'debi'eti. – 2012. – №23. – 8 mawsy'm. – B. 11.
- [3] Muqash Q. Boz zhawy'n: A'nhgimeler zhi'naghy'. – Astana: Profi Medi'a, 2011. – 240 b.
- [4] <http://www.azattyq.org/content/news/26577379.html>
- [5] Nurghali'ev R. A'debi' tulgha. Telaghy's. A'debi' da'stu'r men a'debi' damw: Monografi'ya. – Almaty': Zhazwshy', 1986. – 440 b.

ӨОЖ: 821.512.122-3

ОБРАЗ БОМЖА В СОВРЕМЕННОМ РАССКАЗЕ

А.М.Ахметова¹, Н.Д. Худайбергенов²

¹Институт литературы и искусства им. М.Ауэзова, магистр гуманитарных наук;

²Институт литературы и искусства имени М.Ауэзова, PhD докторант 1 курса КазНУ имени аль-Фараби

Ключевые слова: художественная литература, рассказ, писатель, независимость, сюжет, герой, скиталец, идея, тема.

Аннотация. В статье авторы проводят литературоведческий анализ рассказа писателя Култолеу Мукаша «В дни, когда увидел США», который ранее не был исследован. Через использованные в исследовании сравнения, научную систематизацию, художественные приемы был раскрыт образ бомжа. Наряду с этим рассматриваются поднятые в период обретения независимости проблемы, идейное содержание, особенности, новые художественные искания писателя в малом жанре.

Поступила 25.04.2016 г.